

HVAD SIGER REGLERNE?

Som offentligt ansat har du som udgangspunkt ret til at deltage i den offentlige debat - og har altså samme ytringsfrihed som alle andre med ganske få begrænsninger. Offentligt ansattes ytringsfrihed er omfattet af den beskyttelse, der ligger i grundlovens §77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

Hvis du overholder følgende tre punkter, har du som udgangspunkt retten på din side.

- Du skal udtale dig i eget navn, som privatperson.
- Du skal kunne stå inde for det, du skriver.
- Du skal overholde den tavshedspligt, man er underlagt i patientsager, personsager, evt. andre aktuelle sager.

Begrænsninger: Offentligt ansatte har som nævnt ganske samme ytringsfrihed som alle andre. Der er dog visse særlige tilfælde, der begrænser de ansattes ytringsfrihed. Man kan ikke beskrive disse begrænsninger klart og entydigt; men du skal være opmærksom på følgende situationer:

1) Du skal udtale dig i eget navn og som privatperson. Hvis du udtaler sig som ansat, er du underlagt ledelsens ret til at bestemme, hvem der skal udtale sig om forholdene på arbejdspladsen. Du kan som privatperson frit udtale dig om forholdene uden for dit eget arbejdsområde. Hvis du udtaler sig inden for dit eget arbejdsområde, så spiller det en rolle, om du har været med i myndighedernes beslutningsproces. Det spiller også en rolle, om du udtaler dig, før eller efter en beslutning er truffet. Adgangen til at udtale sig er friere, når beslutningen er truffet. Retspraksis viser desuden, at offentligt ansatte har ret til at udtale sig om ressourcemæssige spørgsmål, der har væsentlig betydning for medarbejdernes løn- og ansættelsesvilkår.

2) Du skal kunne stå inde for dine udtalelser. Du skal overveje indhold, form og ordvalg. Hvis du udtaler dig racistisk eller ærekrænkende, kan du risikere sagsanlæg. Du kan også risikere, at dine udtalelser er så skadende for arbejdspladsen, at fremtidigt samarbejde vil være umuligt. Du skal også være klar til at møde den opmærksomhed, som offentlige personer ofte får.

3) Du er i visse situationer underlagt regler om tavshedspligt.

Det gælder bl.a. patientsager, personsager og visse kørende sager i f.eks. i samarbejdsudvalget.

Loyalitet over for arbejdspladsen

En arbejdsgiver kan forvente, at de ansatte er loyale over for virksomheden. Det betyder dog ikke, at man begrænser de ansattes ytringsfrihed, men at man ikke må skade virksomheden med forvrængede eller urigtige oplysninger eller politisk mudderkastning.

Ledelsen må gerne udsende retningslinjer om, hvordan de ansatte bør håndtere denne ytringsfrihed, men det må kun være vejledende og på ingen måde virke som krav, der begrænser de offentligt ansattes ytringsfrihed.

Særligt vedr. tillidsrepræsentanter

Tillidsrepræsentanter (TR) er offentligt ansatte og har derfor samme ytringsfrihed som beskrevet ovenfor. Man skal dog være opmærksom på, at TR skal arbejde for at bevare ro og orden på arbejdspladsen. Derfor kan TR ikke offentligt (i aviser eller fagblade) udtale sig på en måde, der kan opfordre til arbejdsnedlæggelser eller give udtryk for holdninger, der er med til at piske en stemning op. TR har store muligheder for at påvirke beslutninger, og disse muligheder må forventes at blive forsøgt først.

Der er intet til hinder for, at TR henvender sig til pressen eller politikerne vedr. forhold på arbejdspladsen. Det kan være en god ide at orientere ledelsen, og at man overvejer konsekvenser, indhold og form.

I tilfælde, hvor der er store tværgående sager i gang på arbejdspladsen (nedlæggelser af stillinger, lukning af sygehuse e.l.), eller hvor der er stor pressebevågenhed, kan det være en god ide, at TR og de ansatte nedsætter en pressegruppe, der varetager kontakten til pressen evt. efter råd og vejledning fra de faglige organisationer.

Hvor kan du hente hjælp, hvis du får problemer

Selvom man overholder disse ovennævnte forholdsregler, kan du godt risikere at få problemer med arbejdsgivere, der ikke kender reglerne. Hvis det bliver aktuelt, skal du kontakte Danske Fysioterapeuter.

Kilde: tillidsfolk.fysio.dk

 Læs mere om retten til at udtale sig i pjecen "God adfærd i det offentlige" www.perst.dk/db/filarkiv/14260/God_adfaerd_juni_2007.pdf

